

A műkereskedők nemzetközi etikai kódexe (UNESCO ajánlások)

A műkereskedelemben résztvevők elismerik, hogy a kereskedelem mindig is meghatározó szerepet töltött be a kultúra terjesztésében, valamint a múzeumoknak és magángyűjteményeknek külföldről behozott műtárgyakkal történő ellátásában, hogy azok az emberiség épülésére és ösztönzésére szolgáljanak.

Egyetértenek a lopott, jogellenesen elidegenített vagy külföldre vitt kulturális javak, illetve az engedély nélkül (jogellenesen) feltárt régészeti leletek miatt világszerte érzett aggodalommal, és kötelező érvényűnek tekintik magukra nézve a kereskedelemben jogellenesen bekerült műtárgyaknak a jogszerűen forgalmazottaktól eltérő megítélését szolgáló alábbi szakmagyakorlási elveket, és arra törekednek, hogy az előbbieket teljesen kiszorítsák saját tevékenységükből.

1. §. A műkereskedők nem hoznak be az országba, és nem szállítanak külföldre olyan műtárgyakat, illetve nem ruházzák át azok tulajdonjogát, amelyekről alapos indokuk van feltételezni, hogy lopták, jogellenesen tulajdonították el, vitték külföldre vagy engedély nélkül (jogellenesen) tárták fel.

2. §. Az eladó megbízásából eljáró kereskedő nem tartozik igazolni a műtárgy birtoklásának jogcímét, feltéve, hogy a tulajdonos teljes nevét és címét a vevő rendelkezésére bocsátja. Amennyiben a kereskedő maga az eladó, akkor a tárgyra vonatkozó jogcímét bizonyítania kell.

3. §. Az a kereskedő, akinek alapos indoka van feltételezni, hogy egy tárgy engedély nélküli (jogellenes) ásatásból származik, esetleg azt egy hivatalos régészeti ásatásról vagy műemlékből jogellenesen vagy tisztességtelen módon szerezték meg, nem vesz részt az illető tárggyal kapcsolatos további ügyletekben, kivéve, ha az ország, amelynek a területén az ásatás, vagy a műemlék található ehhez hozzájárul. A kereskedő, akinek a birtokában található az a tárgy, amelynek a visszaszolgáltatását a származási ország észszerű határidőn belül kéri, minden jogilag elfogadható lépést megtesz annak érdekében, hogy közreműködjön az adott tárgynak a származási országba történő visszaszolgáltatásában.

4. §. Az a kereskedő, akinek alapos indoka van feltételezni, hogy egy műtárgy jogellenesen került külföldre, nem vesz részt az illető műtárgyat érintő további ügyletekben, kivéve, ha a származási ország ehhez hozzájárul. A kereskedő, akinek a birtokában található az a tárgy, amelynek a visszaszolgáltatását a származási ország észszerű határidőn belül kéri, minden jogilag elfogadható lépést megtesz annak érdekében, hogy közreműködjön az adott tárgynak a származási országba történő visszaszolgáltatásában.

5. §. A műkereskedők nem állítanak ki, nem készítenek leírást, meghatározást, értékelést, és nem tárolnak műtárgyakat azzal a célzattal, hogy elősegítsék, vagy lehetővé tegyék jogellenes forgalmazásukat, kivitelüket. A kereskedő nem irányítja a tárgyat eladásra kínáló személyt vagy bárki mást olyanokhoz, akik képesek ilyen ügyletekre.

6. §. A műkereskedők nem bontják szét, és nem árulják külön-külön a kulturális javak összetartozó elemeit, alkotórészeit.

7. §. A műkereskedők vállalják, hogy képességeik szerint mindent megtesznek, hogy az eredetileg összetartozó kulturális örökség elemeit egyben tartsák.

8. §. Ezen Etikai Kódex megszegését egy, az azt elfogadó műkereskedők által javasolt testület körültekintően vizsgálja. Az a személy, akinek kára származott az által, hogy egy kereskedő nem ezen Etikai Kódexben lefektetett elveknek megfelelően járt el, panasszal élhet a testületnél, amely azt vizsgálja. A bizottság a vizsgálat eredményét és az alkalmazott elveket nyilvánosságra hozza.

Elfogadta az UNESCO a Kulturális Javak Származási Országukba Történő Visszaszolgáltatását vagy Jogellenes Eltulajdonításuk Esetén Restitúciójukat Elősegítő Kormányközi Bizottsága 1999 januárjában tartott tízedik ülésén, és megerősítette az UNESCO 30. Általános Közgyűlése 1999 novemberében.

Az ajánlás szövegét angolból fordította: Deák Ildikó (KÖH)

A fordítást szakmailag ellenőrizte és a kísérő szövegeket írta: Dr. Buzinkay Péter (KÖH)